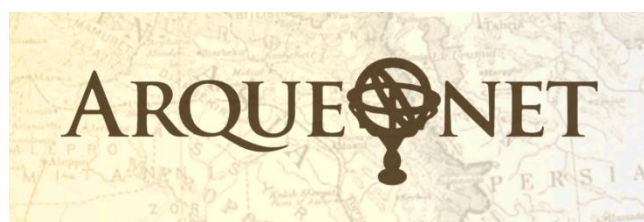

Curs

Història de les religions (I) Les religions del món antic.

Curs 2017-2018

Índex

Presentació	3
Organització	3
Metodologia	3
Professorat	4
Coordinador	4
Horaris del curs 2017-2018 i lloc de realització	4
Classes ordinàries.....	4
Màster-classes del curs 2017-2018	5
Lloc d'impartició	5
Preus i formes de pagament	5
Procés de preinscripció i matriculació	6
Preinscripció	6
Matriculació	6
Programes de les assignatures i mòduls	7
Assignatura: Orígens del fenomen religiós	7
Assignatura: Religions del Pròxim Orient antic.....	7
Assignatura: Religions grecoromanes.....	8
Assignatura: el fenomen religiós a l'Àfrica negra.....	8

Presentació

Amb aquest curs iniciem un cicle a partir del qual ens volem apropar a un dels fenòmens més antics de la Humanitat, el de la religió. Les noves descobertes fan remuntar cada vegada més enrere en el temps les proves del fet que la religió és quelcom gairebé inherent a l'ésser humà. Aquest, al llarg de milers d'anys, ha volgut donar resposta a les mateixes preguntes i ho ha fet a partir de la seva experiència vital, del seu entorn geogràfic, social i històric, i encara ho fa avui en dia.

Aquest és un primer curs en el qual pretenem acostar-nos a algunes de les religions de l'antiguitat: des dels mateixos orígens del fenomen religiós, passant per les seves primeres manifestacions a la prehistòria, seguint per les grans civilitzacions orientals d'Egipte i Mesopotàmia, continuant per les més properes greco-romanes i acabant per conèixer altres més remotes com les de les cultures americanes antigues o les de l'Àfrica negra. En propers cursos ens acostarem a les grans religions monoteistes, a les religions orientals i a d'altres d'arreu del món, a fi de poder comprendre una mica millor les creences del món que ens envolta.

Organització

Aquest curs consta de quatre assignatures de 20 classes d'hora i mitja de durada. Cada assignatura es divideix a la vegada de dos mòduls de 10 sessions d'hora i mitja de durada, segons està indicat en l'apartat on es descriuen els horaris. Addicionalment hi ha un darrer mòdul de 5 sessions sobre religions africanes.

El curs és totalment modular i **es pot cursar des d'un sol mòdul d'una assignatura, combinar mòduls de diferents assignatures, fer només una assignatura o fer tot el curs sencer.**

A més de les classes ordinàries, el curs compta també amb una màster-classe per assignatura impartida per professors convidats.

Metodologia

El curs es basarà en sessions presencials que no pretenen ser tan sols classes ordinàries de caire teòric, sinó una aplicació pràctica d'allò que es vagi aprenent amb la participació activa de l'alumnat. Per això, a principi del curs els alumnes disposaran d'un dossier que, per un costat, els servirà de suport a les classes i, per l'altre, els oferirà les eines i els instruments necessaris per ampliar la informació obtinguda en les sessions presencials i poder així aportar opinions i idees al curs, generant debat i enriquint els coneixements de tothom.

Professorat

Dr. Albert Rubio

Investigador del Seminari d'Estudis i Recerques Prehistòriques de la UB.

Dr. Marc Orriols

Professor associat d'Egiptologia de la UAB.

Dr. Ignasi Garcés

Professor al Dpt. d'Història i Arqueologia de la Facultat de Geografia i Història de la UB.

Dr. Carles Buenacasa

Professor al Dpt. d'Història i Arqueologia de la Facultat de Geografia i Història de la UB.

Prof. Felip Masó

Arqueòleg especialista en el Pròxim Orient antic.

Prof. Francesc Carol

Llicenciat en Dret i en Antropologia per la UAB i D.E.A. en Antrpologia Aplicada

Prof. Joan Riera

Antropòleg i expert en cultura i art africà

Coordinador

Prof. Felip Masó Ferrer

Mail: arqueonet@arqueonet.net

Tfn.: 667 013 352

Horaris del curs 2017-2018 i lloc de realització

Classes ordinàries

Assignatures	Mòduls	Professorat	Calendari
Origen del fenomen religiós	Mòdul 1: Antropologia de la religió	Prof. Francesc Carol	Els dimecres, del 4-10-2017 al 20-12-2017 De 18.00h a 19.30h
	Mòdul 2: La religió a la prehistòria	Dr. Albert Rubio	Els dimecres, del 17-1-2018 al 21-3-2018 De 17.45h a 19.15h
Religions del Pròxim Orient Antic	Mòdul 1: Religions de Mesopotàmia	Prof. Felip Masó	Els dilluns, del 2-10-2017 al 4-12-2017 De 17.45h a 19.15h
	Mòdul 2: Religió a l'antic Egipte	Dr. Marc Orriols	Els dilluns, del 15-1-2018 al 19-3-2018 De 17.45h a 19.15h
Religions grecoromanes	Mòdul 1: Religions de l'antiga Grècia	Dr. Ignasi Garcés	Els dilluns, del 2-10-2017 al 4-12-2017 De 19.30h a 21.00h
	Mòdul 2: Religió romana	Dr. Carles Buenacasa	Els dilluns, del 15-1-2018 al 19-3-2018 De 19.30h a 21.00h
Religions d'Àfrica	Mòdul únic: El fenomen religiós a l'Àfrica Negra	Prof. Joan Riera	Els dimecres, del 15-11-2017 al 20-12-2017 De 19.30h a 21.00h

Màster-classes del curs 2017-2018

Es realitzarà una màster-classe per cada assignatura (excepte en l'assignatura 'El fenomen religiós a l'Àfrica Negra'). Les dates i temàtica es faran saber als alumnes inscrits en el seu moment.

Lloc d'impartició

Tant les classes ordinàries com les màster-classes s'impartiran a **Arqueonet**, al carrer Sepúlveda 79 - 08015 Barcelona.

Preus i formes de pagament

Curs sencer o assignatures soltes

Opcions	Preus totals	Terminis de pagament			
		Matrícula	2on Termini (finals nov. 2017)	3er Termini (finals gener 2018)	4rt Termini (finals febr. 2018)
Curs complet (les 4 assignatures)	980 €	350 €	210 €	210 €	210 €
Una assignatura llarga solta	315 €	135 €	60 €	60 €	60 €
Religions africanes	80 €	-	-	-	-

Mòduls solts

Mòduls	Títols dels mòduls	Sessions	Preu
Assignatura 'Origen del fenomen religiós'			
Mòdul 1	Antropologia de la religió	10	155,00
Mòdul 2	La religió a la prehistòria	10	155,00
Assignatura 'Religions del Pròxim Orient Antic'			
Mòdul 1	Religions de Mesopotàmia	10	155,00
Mòdul 2	Religió a l'antic Egipte	10	155,00
Assignatura 'Religions grecoromanes'			
Mòdul 1	Religions de l'antiga Grècia	10	155,00
Mòdul 2	Religió romana	10	155,00

*Trobareu les dates i el temari de cada mòdul al programa de les assignatures.

*Els pagaments dels mòduls es realitzen de forma íntegra, sense terminis.

En tot els casos cal seguir el procés de pre-inscripció i matriculació explicat al punt *Procés de preinscripció i matriculació*.

Procés de preinscripció i matriculació

Preinscripció

Podeu fer preinscripció per qualsevol de les següents vies:

1. Per correu electrònic: enviar un missatge a l'adreça arqueonet@arqueonet.net especificant la següent informació:

- Títol del missatge: "Inscripció Curs Religions 2017-2018"
- Indicar la modalitat d'inscripció:
 - Inscripció a assignatures independents: indicar quines
 - O bé, inscripció al curs complet
- Dades de cada participant que s'inscriu: nom i cognoms, adreça postal completa, adreça electrònica i telèfon de contacte

2. Per la pàgina web d'Arqueonet, a través de l'enllaç següent:

http://www.arqueonet.net/cat_contacte.html

Complimentar els camps de dades personals indicats a la pàgina web i, en el camp "Missatge", especificar la següent informació:

- En primer lloc incloure el text "Inscripció Curs Religions 2017-2018"
- Indicar la modalitat d'inscripció:
 - Inscripció a assignatures independents: indicar quines
 - O bé, inscripció al curs 2017-2018 complet

3. Per telèfon: la preinscripció també es podrà fer per telèfon, als números 937423014 o 667013352.

4. Presencialment: a Arqueonet, carrer Sepúlveda 79 – 08015 Barcelona, de dilluns a divendres de 10h a 14h i de 16h a 20h

Un cop feta la preinscripció, Arqueonet enviarà un mail confirmant la recepció la mateixa. Les places s'adjudicaran per estricte ordre d'arribada de les sol·licituds.

Matriculació

Quan s'assoleixi el nombre mínim d'assistents, Arqueonet ho comunicarà a tots els preinscrits i llavors s'iniciaran els passos per formalitzar la matrícula. Les matrícules es podran formalitzar de forma presencial a **la seu d'Arqueonet** dins dels horaris d'obertura (de 10h a 14h i de 16h a 20h), en efectiu o targeta, o bé per transferència bancària per l'import corresponent al següent número de compte:

IBAN: ES29 2100 0212 1802 0031 6077

En cas de fer-ho per transferència, cal indicar en la mateixa el **nom complet**, i com a concepte:

- O bé "Matriculació Curs Religions 2017-2018 complet"
- O bé "Matriculació Curs Religions 2017-2018_ i l'assignatura o mòdul que correspongui"

Segons correspongui a cada cas.

Programes de les assignatures i mòduls

Assignatura: Orígens del fenomen religiós

Mòdul 1: Antropologia de la religió

Durada del mòdul: Els dimecres, del 4 d'octubre al 20 de desembre

10 Sessions:

1. Els quatre camps clàssics de l'antropologia i l'origen de l'antropologia religiosa
2. Màgia i Religió; Sacerdots, Mags i Xamans
3. La divinitat: deus, esperits i númens
4. Bruixeria i Fetilleria. El sincretisme a la religió
5. Religions Animistes i culte als avantpassats. Cultes tribals
6. Religions Nacionals i Religions Universals. Religions profètiques
7. La mitologia coma expressió de la religió. Les religions de Misteri
8. Politeisme i Monoteisme
9. Temples, oracles i llocs de culte
10. Els moviments religiosos en l'actualitat. El neopaganisme

Mòdul 2: La religió a la Prehistòria

Durada del mòdul: Els dimecres, del 17 de gener al 21 de març (el 10 de gener no hi ha classe)

10 Sessions:

1. Qüestions terminològiques, fonts d'informació i limitació dels coneixements. Unitat cognitiva de la nostra espècie i l'origen del pensament simbòlic
2. Figures mítiques (déus, ancestres i herois). Mites cosmogònics
3. L'estructura ritual. Rituals de salut, bèl·lics i ritus de pas
4. La vida més enllà de la vida: el tractament dels morts
5. Canibalisme i sacrificis
6. Màgia, encanteris i la seva parafernàlia
7. Estats alterats de consciència i especialistes religiosos
8. Les plantes dels déus: drogues a la prehistòria
9. L'arqueologia del paisatge i els llocs sagrats. Espais naturals antropomorfitzats i espais construïts
10. Una mirada al cel: arqueoastronomia

Assignatura: Religions del Pròxim Orient antic

Mòdul 1: Religions de Mesopotàmia

Durada del mòdul: els dilluns, del 2 d'octubre al 4 de desembre (l'11 i 18 de desembre no hi ha classe)

10 Sessions:

1. El sentiment religiós a l'antiga Mesopotàmia
2. Concepte de naturalesa divina. El déu i els déus
3. La imatge i el comportament dels déus. El panteó mesopotàmic
4. Cosmogonies i cosmologies
5. L'origen i la funció de la humanitat. Món diví Vs. món profà
6. Sistematització de la religió. Altars, temples, zigurrats
7. El comportament religiós. Oració, culte i servei diví
8. Divinació, màgia i exorcisme
9. L'any nou. La visió cíclica del temps
10. Mort i més enllà. Una visió hedonista

Mòdul 2: La religió de l'antic Egipte

Durada del mòdul: Els dilluns, del 15 de gener al 19 de març

10 Sessions:

1. Teoria i nocions de religió egípcia
2. La concepció de divinitat i el panteó egipci
3. Cosmogonies i cosmovisió
4. El temple: el Cosmos a la terra
5. El mite d'Osiris
6. El món funerari
7. Horus i Set: la lluita pel tron
8. El rei-déu
9. Els rituals iniciàtics
10. Altres mites egipcis

Assignatura: Religions grecoromanes

Mòdul 1: La religió de l'antiga Grècia

Durada del mòdul: els dilluns, del 2 d'octubre al 4 de desembre (l'11 i 18 de desembre no hi ha classe)

10 Sessions:

1. Les primeres evidències religioses: prehistòria, època minoica i època micènica.
2. Continuitat i canvi en els rituals i santuaris: dels segles foscos a la recuperació.
3. L'antropomorfisme dels déus grecs.
4. Els cultes oraculars i la concepció del temple.
5. El cel, la terra i el més enllà.
6. Religiositat i pólis. La gestió de l'entorn diví.
7. Misteris, ascetismes i rituals dionisiacs.
8. La dimensió religiosa en la Magna Grècia i Sicília.
9. Filosofia i religió.
10. Asclepi, Serapis i els canvis en el culte en època hel·lenística.

Mòdul 2: La religió l'antiga Roma

Durada del mòdul: Els dilluns, del 15 de gener al 19 de març.

10 Sessions:

1. El panteó diví dels etruscs, els introductors de la religió grega a Itàlia
2. L'“Etrusca disciplina”: la transmissió a Roma dels rituals endevinatoris dels etruscs
3. Quan les divinitats no tenien sexe ni forma ni tan sols biografies: del món dels *numina* a la triada capitolina
4. Els Llibres Sibil·lins i l'organització de la religió romana i dels seus cossos sacerdotals
5. Els temples, referents de la religiositat pública i escenari dels rituals cívics
6. El culte als Lars, Mans i Penats i els principals rituals de la religió domèstica
7. El món de l'Avern: la vida més enllà de la mort i els rituals funeraris dels romans
8. La gran aportació del règim imperial: el culte a l'emperador i la consagració divina *post mortem*
9. August i l'*Eneida*: l'ennobliment del passat mític dels romans
10. El cansament amb la religió tradicional: els cultes místics i la recerca d'un més enllà més atractiu

Assignatura: el fenomen religiós a l'Àfrica negra

Durada: Els dimecres, del 15 de novembre al 20 de desembre.

5 Sessions:

1. Teoria sobre l'animisme o religions tradicionals africanes
2. Funerals i iniciacions; tot acaba, tot comença...
3. Els rituals iniciàtics
4. Vudú: un fenomen Global
5. Sincretisme i Bwítisme; cap a una altra fase de religiositat africana